

Aan: Leden en plaatsvervangend leden commissie I&W

Geacht Commissielid,

Donderdag 12 september a.s. bespreekt u in het Algemeen Overleg Leefomgeving met de staatssecretaris hoe een duurzame en gezonde leefomgeving dichterbij gebracht kan worden. Luchtvervuiling treft miljoenen mensen hard. Ze worden ziek en overlijden vroegtijdig aan de gevolgen van luchtvervuiling. Daar kunt u iets aan doen.

Daarom verzoekt Milieudefensie u zich in te zetten voor:

- Een ambitie voor 0 luchtvervuilingsdoden
- Het SLA goed te monitoren, beter dan het NSL Quick win-maatregelen z.s.m. uit te voeren
- Het eerlijke verhaal over vroegtijdig overlijden door luchtvervuiling te vertellen

### **50 procent gezondheidswinst?**

Milieudefensie vindt het goed dat er een concrete ambitie voor 2030 is geformuleerd. De ambitie van het SLA - 50% gezondheidswinst - betekent volgens de staatssecretaris dat er in 2030 4.000 tot 5.000 mensen minder overlijden aan de gevolgen van luchtvervuiling (van de 11.000). Voor de goede orde, met staand beleid wordt volgens het RIVM al 40% gezondheidswinst gehaald. Het klimaatbeleid zal bovendien vaak een positief effect hebben op de luchtkwaliteit. Dan is 50% weinig ambitieus.

Milieudefensie vindt dat het aantal vroegtijdige overlijdensgevallen door luchtvervuiling onacceptabel hoog blijft. Vergaande maatregelen zijn geoorloofd als daarmee jaarlijks 6.000-7.000 vroegtijdige sterfgevallen zijn te voorkomen. Milieudefensie mist urgentie bij het kabinet voor het grote aantal mensen dat lijdt door luchtvervuiling. Voor het voorkomen van verkeersdoden is een ambitie gesteld van 0 verkeersslachtoffers. Ga bij luchtvervuiling ook uit van die ambitie. Dit brengt het SLA gelijk in overeenstemming met de NOVI waarin is opgenomen: "Het verlies aan gezonde levensjaren vanwege luchtkwaliteit is sterk teruggebracht, waarbij het ultieme doel is dat er geen gezondheidsschade meer optreedt (gezondheidsbescherming)."

- Daarom vragen wij u om aan de staatssecretaris in het definitieve SLA een pad voor te stellen naar 0 luchtvervuilingsdoden.

### **Doel NSL niet gehaald**

In de [Beleidsdoorlichting NSL](#) blijkt dat het NSL "niet volledig doeltreffend" is geweest. Milieudefensie vindt dat een understatement. De wettelijke eisen werden in 2015 niet gehaald, tegen elke belofte in. De helft van het gereserveerde geld om de lucht gezonder te maken, is niet uitgegeven. De overheid had dus meer kunnen en moeten doen om mensen te beschermen tegen luchtvervuiling.

Dat concludeerde de rechter eerder al in de [rechtszaak voor gezonde lucht](#) van Milieudefensie. Ook in hoger beroep oordeelden de rechters dat Milieudefensie de zaak terecht heeft aangespannen en dat de voorzieningenrechter de eis om een nieuwe luchtkwaliteitsplan op te stellen terecht toeweest. Dat aangepaste NSL is er, maar toch worden de normen nog steeds niet gehaald. Jaarlijks monitoren, zoals onder het NSL gebeurde, is dus niet voldoende om de doelen te bereiken.

- Daarom vragen wij u om aan de staatssecretaris voor te stellen jaarlijks de voortgang van de maatregelen onder het SLA met uw Kamer te delen, evenals de resultaten van die maatregelen en een voorstel voor het aanvullen van maatregelen als het resultaat dat jaar achterblijft bij de voorspellingen.

### Extra maatregelen zijn nodig en mogelijk

Het [interdepartementaal beleidsonderzoek](#) (IBO) onderzocht het effect van meer scenario's met aanvullende maatregelen bovenop staand beleid. Daaronder minimaal: kilometerheffing, verbod op houtstook, lagere maximumsnelheid en minder dieren in de veehouderij. Hierdoor zouden 440 tot 990 mensen per jaar minder overlijden. Het toont aan dat het voorgenomen beleid ambitieuzer kan en moet.

- Daarom vragen wij u de staatssecretaris minimaal dit pakket aan maatregelen te laten uitvoeren.

### Papieren gezondheidswinst

Milieudefensie is verrast dat het aantal maanden dat mensen korter leven door luchtvervuiling sterk is afgenomen. Helaas is dat niet het gevolg van een beleidswijziging die gezonde lucht realiseert, maar het resultaat van een rekentruc.

Tot nu toe werd het effect van luchtvervuiling vergeleken met een situatie zonder luchtvervuiling. Bij de nieuwe manier van rekenen wordt het effect vergeleken met een situatie met 5 µg NO<sub>2</sub> of 5 µg fijnstof. Hierdoor lijkt er sprake van minder gezondheidsschade. Bij de nieuwe manier van rekenen (en een paar jaar lichte verbeteringen van de luchtkwaliteit) leven mensen 9 maanden korter terwijl dat hiervoor 13 maanden was. Met het aanpassen van de berekening wordt zo op papier meer gezondheidswinst geboekt dan met het voorgenomen beleid in 2030.

Overigens is volgens recent wetenschappelijk onderzoek de schade aan de gezondheid door luchtverontreiniging veel groter dan voorheen werd gedacht. Voor Nederland dienen we volgens dit onderzoek<sup>1</sup> uit te gaan van 20.000 doden per jaar.

- Daarom vragen wij u om de staatssecretaris te verzoeken de werkelijke gezondheidsschade te blijven rapporteren.

Hoogachtend,

**Bram van Liere**

Campaigner klimaatrechtvaardigheid verkeer

Milieudefensie

---

<sup>1</sup> <https://academic.oup.com/eurheartj/article/40/20/1590/5372326>